

Första söndagen efter Trefaldighet



Predikan på distans 2023-06-11

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader att du har gett oss ditt heliga ord och dina sakrament. Vi ber dig att vi i tron skulle få nåden att stadigt vandra på korsets väg, som leder till himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Dagens ämne: *Gud eller världen.*

Epistel: 1 Joh. 3:13-18. Evangelium: Luk. 16:19-31

Predikotext (3 årg. Matt. 16:24-27):

24 Jesus sade till sina lärjungar: "Om någon vill följa mig, skall han förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig. 25 Den som vill bevara sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall vinna det. 26 Ty vad hjälper det en människa, om hon vinner hela världen men tar skada till sin själ? Eller vad kan en människa ge i utbyte mot sin själ? 27 Människosonen skall komma i sin Faders härlighet med sina änglar, och då skall han löna var och en efter hans gärningar.

Dagens ämne är ”Gud eller världen”. Antingen vandrar vi på Guds väg eller följer vi världens väg. Det finns ingen tredje möjlighet. Den ena vägen leder till himlen och den andra till förtappelsen. Predikan skall därför handla om vad det innebär att följa Jesus på den rätta vägen. Vi säger:

1. Att följa Jesus är att säga nej till världen.
2. Att följa Jesus är att ta sitt kors på sig.
3. Att följa Jesus är att förtrösta på Kristi kors.

1. Att följa Jesus är att säga nej till världen.

När Jesus i vår text talar om ”världen” (v. 26) syftar detta på den ogudaktiga världen som är fientlig mot Gud. I parallelltexten hos Markus kallar Jesus världen för ”*detta trolösa och syndiga släkte*” (Mark. 8:38). Vi ska då komma ihåg att Jesus talar till sin egen omgivning, som framför allt bestod av judar som flitigt besökte synagogan och som visade stor vördnad för sina religiösa ledare, som undervisade dem i Guds ord. Hur kunde Jesus kalla dem för ”*ett trolöst och syndigt släkte*”? Vi vill ju gärna tänka att ”världen” framför allt är de öppet ogudaktiga, som inte bryr sig om kyrkan och religionen och som inte ens försöker leva ett anständigt liv. De är antingen kriminella eller lever ett uppenbart ogudaktigt liv. Det är förstås sant att sådana hör till ”världen”, men om vi bara tänker på dem förstår vi inte djupet av begreppet ”världen”.

Vi måste komma ihåg att Jesus också skarpt vände sig mot de många falska *religiösa* föreställningarna som fanns inom det judiska folket. Precis som det är i vår tid överflödade också Israel på Jesu tid av en mängd olika föreställningar om frälsningen.

Där fanns **seloterna** som ivrigt verkade mot den romerska överheten och som med våld ville kasta av sig oket och förändra samhället. Där fanns **saducéerna** som inte trodde på uppståndelsen ifrån de döda. De trodde inte heller på att det finns några änglar. Ändå menade de sig vara bibeltrogna, men Jesus visade tydligt hur felaktigt de tolkade Bibeln. Så fanns **fariséerna**, som var den strängaste riktningen inom judendomen. De hade också **översteprästerna** med sig. Före sin omvändelse var också aposteln Paulus en farisé. Han erkänner att dessa ivrade för lagen, men han förklarade att de inte hade den rätta förståelsen av lagen utan menade sig kunna upprätta sin egen rättfärdighet inför Gud – trots att de själva menade att allt berodde på Guds nåd.

När Jesus nu riktar sig mot detta *”trolösa och syndiga släkte”* så omfattar det också alla dessa religiösa grupper. ”Världen” är därför både de öppet ogudaktiga tillsammans med alla till synes fromma, som ändå inte tillhör Kristi sanna kyrka. Luther brukar därför ofta tala om ”världen och den falska kyrkan” för att visa att de båda hör samman. Vår text talar också om hur Kristus på domens dag kommer med alla sina änglar för att döma världen. Då kommer det stå fullkomligt klart för alla vilka som trott på honom och vilka som inte gjort det (v. 27).

Den falska kyrkans kännetecken är att den på många olika sätt avviker från Guds ords rena och klara lära. När t.ex. fariséerna talade om frälsningen menade de att detta skulle ske genom en kommande Messias (Kristus) som *”skulle stanna kvar för alltid”* (Joh. 12:34). Han skulle bli en jordisk konung och hans rike skulle vara stort och mäktigt här på jorden. Denna falska föreställning liknar faktiskt den lära om tusenårsriket som idag förkunnas av många s.k. bibeltroende kyrkor. Detta gäller inte bara de kyrkor i Amerika, som brukar kallas ”fundamentalistiska”. Också inom den yttre lutherdomen har denna felaktiga lära haft och har många anhängare, också bland sådana som anses vara mycket fromma och goda lutheraner.

Men sådana felaktiga tankar om ett jordiskt lyckorike – både idag och på Jesu tid, – står i vägen för den sanna tron på Kristus. Vi måste komma ihåg att även Petrus tycks ha varit fångad av liknande idéer när han avvisade tanken på en lidande Messias och fromt sade till Jesus: *”Bevare dig Gud, Herre!”* Detta sade Petrus omedelbart innan vår predikotext börjar (Matt.16:22). Det står till och med att Petrus tog Jesus åt sidan och började att ivrigt säga emot honom. Luther översätter Petrus ord så här: *”Herre, skona dig själv. Detta får bara inte hända dig!”*

Så hotade världens och den falska kyrkans tankar att också komma in i den sanna kyrkan, ja i själva apostlakretsen. Men då vände sig Jesus allvarligt till Petrus och sade: *”Gå bort ifrån mig, Satan! Du vill få mig på fall. Vad du tänker är inte Guds tankar utan människotankar.”* (Matt. 16:23).

2. Att följa Jesus är att ta sitt kors på sig.

Här kommer vår text nära in på varje kristen. Det är alltför lätt att avfärda världen och den falska kyrkan men samtidigt säga: *”detta gäller inte mig”!* Men Jesus talar om det kors som varje kristen måste bära. I parallelltexten hos Markus står det: *”Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min och för evangeliets skull, han skall rädda det”* (Mark. 8:35). Det är alltså frågan om det lidande som kommer över varje kristen som bekänner sin tro i ord och gärning. Den som då drar sig undan och

inte vill stå fast i sin kristna bekännelse ”*mister sitt liv*”, säger Jesus. Detta är detsamma som Jesus talade om i sin liknelse om sädesåkern och fyra slags människor, där han sade: ”*Det som såddes på stenig mark är den som hör ordet och genast tar emot det med glädje, men inte har någon rot. Han håller ut endast en tid, och möter han lidande eller förföljelse för ordets skull, så kommer han genast på fall*” (Matt. 13:20f). Må Gud bevara oss från att på detta sätt försöka rädda vårt eget liv genom att dra oss undan när vi möter hån och förakt eller angrepp mot vår bibliska lära! Om vi då inte står fast vid ordet utan börjar kompromissa så förlorar vi vårt liv, säger Jesus. Det betyder att vi avfaller från tron. Så allvarlig är vår text idag.

Vi skall i stället vara beredda att ”mista vårt liv” för Kristi skull. Det betyder inte att alla måste bli förföljda, satta i fängelse och dödade. Detta kan förvisso komma, och då måste vi be Gud om att vara beredda att också fysiskt mista våra liv för Kristi skull. Men det kan också vara fråga om att vi mera håller fast vid ägodelar, egen bekvämlighet, egna tankar och idéer än att vi låter Guds ord och hans vilja vara viktigare än allt annat. Alla gåvor som Gud har gett oss kan också lätt bli avgudar i våra liv om vi inte är beredda att älska Gud mer än detta. Ibland tar Herren också sina gåvor ifrån oss och då måste vi lära oss att lita på att han ändå har omsorg om oss, också i de svåra stunderna.

Ordet om att ta sitt kors på sig är ett dagligt dödande av vår gamla människa. Då måste vi hålla fast vid att Guds Ande måste få döda allt hos oss som strider mot ordet både i våra liv och i vår lära. Men samtidigt låter Anden vår nya människa uppstå dagligen. Detta sker genom att vi lever i vårt dop. Israels tåg genom Röda havet var här en förebild för dopet. Liksom Faraos och hans här gick under och dränktes i havet blev Israels folk räddade genom samma vatten. Så skall vår gamla människa dagligen dränkas i dopet och den nya människan uppstå. Detta är det rätta kristna korset.

3. Att följa Jesus är att förtrösta på Kristi kors.

När Johannes döparen hade predikat lagens ord till folket ångrade de sina synder. De hade fått höra om yxan som var satt till roten av trädet för att hugga ner det. Så skall lagens yxa också få hugga ner vår gamla människa genom att visa att vi själva inte förmår någonting. Vi är helt odugliga inför Gud. Men när lagen hade utfört sitt verk döpte Johannes folket genom ett dop till syndernas förlåtelse. Samtidigt pekade han på den dittills okände Jesus, som nu kom till Johannes. Om honom sade Johannes: ”*Se Guds lamm, som tar bort världens synd*” (Joh. 1:29).

Folket kände väl till offerlammet, som årligen offerades i templet till minne av uttåget ur Egypten. Nu talade Johannes om Kristus, som är detta Guds lamm, som en gång för alla har offerats för hela världens synd. Istället för att straffa oss, straffade Gud Kristus i vårt ställe. När Jesus dog på korset sade han: *Det är fullbordat* (Joh. 19:30). Detta innebar att försoningen nu hade blivit fullbordad, färdig och utförd för hela människosläktet. Det som Petrus så ivrigt hade uppmanat Jesus att *inte* göra hade han nu gjort.

Detta var förutsagt av Gud själv direkt efter syndafallet då han sagt att *kvinnans säd skulle trampa sönder ormens huvud samtidigt som ormen skulle stinga honom i hälen* (1 Mos. 3:15). Kvinnans säd var Jesus Kristus, född av jungfru Maria. Ormen var djävulen själv, som ville döda Jesus genom att bita honom i hälen. Söndertrampandet betyder att Kristus

besegrade Satan samtidigt som han dog för alla våra synder. Ormens huvud är en bild av djävulens makt. Genom att Jesus dog för våra synder förlorade Satan all sin makt över oss. När djävulen kommer till oss med sina anklagelser om att vi har syndat mot Gud och därför borde gå evigt förlorade, får vi säga till honom: ”Det är visserligen sant att jag är en syndare som är värd helvetet och den eviga förtappelsen. Men du, Satan, har alls ingen makt över mig längre, ty mina synder har Jesus tagit på sig. Du får gå med dina anklagelser till honom istället!”

På detta sätt får vi förtrösta på Kristi kors. Paulus skriver: ”*Ty detta budskap om **korset är en dårskap** för dem som blir förtappade, men för oss som blir frälsta är det en **Guds kraft**.*” (1 Kor. 1:18). Han skriver också: ”*Han har strukit ut det skuldebrev som med sina krav vittnade mot oss. Det har han tagit bort genom att spika fast det på **korset**.*” (Kol. 2:14). Skuldebrevet är lagen som vittnar mot oss om vår synd. Men när Jesus dog för oss tog han detta skuldebrev och spikade fast det på korset. Så är det omöjligt att lagen skulle kunna fördöma oss så länge vi är i Kristus. Genom tron på honom är vi Guds barn. Vi är då på den väg som leder till himlen. Gud själv har placerat oss där och han vill varje dag leda oss på denna korsets välsignade väg. Det gör han också genom att styrka oss med sina livgivande sakrament. Nattvarden kallades därför ofta förr i tiden för ”vägkost” på denna vandring där han styrker oss genom att ge oss sin egen *kropp* och sitt eget *blod* under bröd och vin *till syndernas förlåtelse*.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.